

Kolarze nie zdobywają odznak?

Turyści, ludzie odbywający podróże w celach rekreacyjnych czy też poznawczych są także krajoznawcami, bo wędrując, w sposób aktywny i bezpośredni zwiedzają kraj zdobywając przy okazji wiedzę z zakresu geografii, etnografii, historii, archeologii czy biologii. Uprawiający turystykę kwalifikowaną pokonują kilometry dokumentując jednocześnie swe wycieczki i wyprawy. Większość turystów takie notatki prowadzi w książeczkach wycieczek, a mając zapisane trasy, etapy, kilometry, odwiedzone miejsca i poznane obiekty zaczyna zdobywać odznaki turystyki kwalifikowanej. Wędrujący pieszo są zainteresowani kolejnymi, coraz wyższymi stopniami OTP bądź GOT, pływający - ŻOT, TOP lub TOK, jeżdżący - MOT, JOT czy NON, a przede wszystkim - jak przystało na rowerzystów - KOT. O ważności odznak w życiu naszego Towarzystwa może świadczyć uchwała XX Walnego Zjazdu PTTK zobowiązująca działaczy wszystkich szczebli do podjęcia działań dla uproszczenia procedur weryfikacyjnych odznak turystycznych i krajoznawczych. Odznaki, świadczące o posiadaniu kwalifikacji turystycznych w wędrownictwie, są propagowane w środowisku Towarzystwa od zawsze. Gdy wiosną 1952 r. w Zarządzie Głównym powołano Komisję Turystyki Kolarskiej, ta niezwłocznie ustanowiła Kolarską Odznakę Turystyczną.

Efektywność turystyki kolarskiej PTTK w dziesięcioleciu 2014-2023 wg statystyki TK-O

Rok	Liczba czynnych p.t.kol.	Wycieczki rowe- rowe		Ilość klubów t.kol.	Ilość komisji t.kol.	Przyznane KOT	
		Ilość	uczestnicy			wszystkie stopnie	w tym d. zł.
2014	1144	4208	77 454	89	98	1047	42
2015	1117	3537	76 021	96	102	1067	35
2016	1147	3264	70 576	96	97	1012	39
2017	1145	3306	68 012	91	95	901	54
2018	1365	3260	72 754	95	95	974	40
2019	1160	3255	71 428	89	93	809	34
2020	1125	1835	25 478	86	88	513	30
2021	1143	2254	35 565	83	91	546	45
2022	1101	2557	46 433	77	91	563	48
2023	1107	2823	48 740	77	84	634	47

W 1953 r. rowerzyści zdobyli 1232 KOT; w 1979 r. rekordową ilość 5632 KOT, a w 1986 r. już tylko 3001 tych odznak. Niestety, z biegiem lat popularność odznaki

zaczęła nieco spadać. Regres daje się zauważyć szczególnie w ostatniej dekadzie. O ile liczba zdobywanych dużych złotych KOT oscyluje co roku wokół 40, to łączna ilość przyznanych wszystkich stopni odznaki turystyki kolarskiej drastycznie spada. Jest to o tyle niezrozumiałe, że ilość komisji i klubów turystyki kolarskiej utrzymuje się prawie na stałym poziomie, powoli, acz systematycznie przybywa terenowych referatów weryfikacyjnych, permanentnie są prowadzone działania szkoleniowe służące

doskonaleniu umiejętności weryfikatorów, kryteria regulaminowe odznaki nie są zaostrzane. Mniemam, że mniejsze zainteresowanie zdobywaniem odznak może wynikać ze wzrostu cen sprzętu, obniżenia się poziomu życia rodaków czy notowanej jeszcze zachorowalności na covid-19. Pandemia minęła, a kolarskie statystyki nie zdołały powrócić do poprzedniego poziomu. Nie wiadomo, czy zawodzi statystyka, czy może kwestie proceduralne związane z weryfikacją odznak. Koła i kluby na prawach koła PTTK wypełniają formularz statystyczny TK-K, ale ten w swej zawartości ujmuje jedynie ilość przyznanych MOK. Jakim blankietem rozliczają się kluby nie mające statusu koła, powoływane w myśl art. 77 pkt 2, nie pobierające składek członkowskich PTTK, a jakim komisje oddziałowe, w strukturze których działają referaty weryfikacyjne? Każdy referat weryfikacyjny KOT i innych odznak turystyki kolarskiej powinien na koniec roku przekazywać ilościowe zestawienie przyznanych odznak na ręce prezesa bądź sekretarza zarządu tego ogniwa, przy którym funkcjonuje. Trudno uwierzyć, że wobec obserwowanej obecnie rozbudowy sieci dróg dla rowerzystów, dostępności sprzętu, zauważalnego wzrostu liczby osób korzystających rekreacyjnie z rowerów, w skali roku zdobywanych jest zaledwie pięćset czy sześćset Kolarskich Odznak Turystycznych. Sądzę, że zainteresowanie KOT-em nie maleje, rowerzyści nadal odwiedzają muzea, biura i urzędy w celu uzyskania pieczętki potwierdzającej odwiedzenie danej miejscowości lub obiektu. Konieczna jest więc mobilizacja weryfikatorów dla dopełnienia obowiązków z zakresu statystyki.

Marian KOT-Kotarski - kierownik Centralnego Referatu Weryfikacyjnego KTKol. ZG PTTK